

Taler (Borgbjerg) fortsatte i det samme Spor og sagde, at dette Lovforslags § 1 er en Løfteparagraf, som han haabede maatte blive opfyldt, idet den pegede i Retning af Enhedsskolen. Se, det er her, jeg tror, at Faren ved denne Reforms Udførelse i Praksis ligger, man frister her meget let Folkeskolens Lærere til at indrette deres Undervisning med det for Øje, at der ud af Folkeskolen skal dannes Elever til den lærde Skole. Det er ikke Folkeskolens Opgave at skabe Rekrutter til Studenterkorpset; det er Folkeskolens Opgave at give en almindelig Undervisning, som skulde være et afsluttet Hele ved 14 Aars Alderen. Det er Folkeskolens Opgave at meddele en Oplysning for Livet ikke hovedsagelig med Eksamen og dens Resultater for Øje. Dette, som jeg mener er Folkeskolens Hovedopgave, at være en Skole for almindelig Folkeoplysning og indrettende sin Oplysning paa at være et afsluttet Hele ved 14 Aars Alderen, det er det, jeg mener forrykkes ved denne Reform; thi her fristes i meget høj Grad Folkeskolens Lærere til at indrette deres Undervisning saaledes, at man her kommer tilbage til Lektielæren og det Eksamensterperi, som vi nu gennem et halvt Aarhundredes Arbejde heldigvis for en væsentlig Del ere komne bort fra i vor Folkeskole.

Den ærede Ordfører har ikke denne Frygt; jeg derimod nærer den, og derfor vil jeg ikke undlade at udtale den. Jeg mener, at den lærde Skole i høj Grad trænger til en Reform, men jeg har ønsket, at denne Reform noget mere skulde gaa i Retning af, at den lærde Skole indrettede sin Undervisning og sin Undervisningsmaade mere end hidtil i Takt med den Udvikling, der er foregaaet i vort Folk, navnlig i Folkeskolen.

Den lærde Skoles Undervisning er jo saa godt som udelukkende en Eksamensundervisning, og der er fra mange, mange Sider, særlig fra Forældrene og fra Lærerne, rejst Klage og berettiget Klage over den Overlæsselse, der finder Sted af Eleverne i de lærde Skoler. De mange Faglærere, hvoraf hver enkelt kun har Interesse af at proppe Eleven i størst muligt Omfang med sit Fag, fører i høj Grad til, at man for den Masse Enkeltheder fortaber det, som skulde være Hovedhensigten, at udvikle Karakteren, at udvikle Personligheden og Handledygtigheden. Personligheden, Karakteren, den har den lærde Skole ikke stor Tid til at befatte sig med, den opdragende Side af

Undervisningen tilsidesættes i alt for høj Grad i den lærde Skole til Fordel for Fagundervisningen. Og naar man nu lader den lærde Skole beholde saa godt som alle sine Fag, ganske vist med nogle Omlægninger, er jeg bange for, at der i Fremtiden efter denne Skolereform ikke vil spores nogen væsentlig Forandring i den hele Undervisningsform og Metode, og det vilde jeg i meget høj Grad beklage.

Dette bliver jo for saa vidt den lærde Skoles Sag, men naar man nu vil gøre Folkeskolen til det første Trappetrin for den lærde Skole, er jeg bange for, at Folkeskolens Lærere lidt efter lidt, Tid efter anden, vilde finde en Slags Ære i at kunne producere saa mange Elever som muligt til Mellemskolen for derfra at gaa over til Gymnasiet. Det er da i høj Grad urigtigt, hvis man i Fremtiden vil indrette Almueskolen med det for Øje at producere Elever for den lærde Skole, at man for de maaske 10 pCts Skyld, som nu søge den lærde Skole, vil omforme Undervisningen saaledes, at de 90 pCt., der ikke ville gaa den Vej, skulde lide derunder og bøje sig derfor. Netop fordi jeg ser Faren derved, at man har indsat en Løfteparagraf i Lovforslagets § 1 om Enhedsskolen, og fordi jeg ser Faren ved denne Lov deri, at den i alt for høj Grad vil forandre Folkeskolens Karakter derved, at man her fra neden sætter Eksamensvæsenet i System, er jeg ikke i Stand til at følge den ærede Ordfører; jeg ser mig derfor nødsaget til at tage det Standpunkt, at jeg ikke deltager i Afstemningen over den foreliggende Sag.

N. Andersen: Til Trods for min kan jeg næsten sige fuldkomne Mangel paa Sagskundskab i denne Sag ønsker jeg dog, inden dette overordentlig vigtige Lovforslag bliver endelig vedtaget her, at understrege en Del af de Udtalelser, vi nu hørte fra det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Berntsen). Jeg ser nemlig ligesom han meget tvivlende paa Rigtigheden af den Fremgangsmaade, som her er brugt, nemlig at føre en saa vigtig Lov igennem i en enkelt Rigsdagssamling, en Lov af den eminente Vigtighed, som kun ganske enkelte og ganske faa af et Samfunds Love kan siges at have. Jeg anser det ikke for fuldt hensigtsmæssigt, neppe for ganske forsvarligt fra Lovgivningsmagtens Side, ikke at give Befolkningen Tid og Lejlighed til at sætte sig grundig ind i, hvad det er, der her foregaar, og fremkomme med sine Anskuelser om det